

annak, hogy a szerbek Durazzo ellen akar-
nának vonulni. Arra az esetre, ha ez meg-
történne, a mohamedánok az osztrák gőz-
sökre fognak menekülni, míg ellenben az al-
bánok szembe fognak szállani a szerbekkel,
hogy a város megszállását a szerb sereg ál-
tal megakadályozzák.

SAN GIOVANNI DI MEDUÁT NEM FOGLALTÁK EL.

San Giovanni di Medua, nov. 19.

Nem igaz az a hír, hogy a montenegróiak
már megszállták és Szerbia nevében bir-
tokba vették San Giovanni di Meduát. Ales-
sio sincs elfoglalva.

NINCS FEGYVERSZÜNET.

Konstantinápoly, nov. 19.

A partraszállott tengerész-különítmény
megszállotta a nagykövetségeket és a köz-
épületeket. Egyre fogy a remény arra néz-
ve, hogy a fegyverszünetet hamarosan meg-
kötik. Az egész elmúlt éjszakán csatazaj és
ágyudörgés zavarta a lakosság álmát. Az
egész városban nagy az izgatottság. Az is-
kolák be vannak zárva.

A PORTA ISMÉT BÉKÉT KÉR.

Konstantinápoly, nov. 19.

A porta fölkérte a külföldi államióket,
hogy a négy hadviselő balkáni államnál bé-
kekötés dolgában interveniáljanak.

AZ IDEGEN TENGERÉSZKATONÁK.

Konstantinápoly, nov. 19.

Az idegen tengerészeti különítmények
megszállása csak Perára és Galatára szorít-
kozik. Az idegen tengerészkatonák kerülnek a
nyílt utcákat és csupán saját államaik köz-
épületeit és fontosabb magánépületeit tart-
ják megszállva. Összesen tízezer tengerész-
katonát szállítottak partra.

SZERBIA NEM KÜLDHET SEGÉLY- CSAPATOKAT.

Konstantinápoly, nov. 19.

A porta egyik nagykövetétől jelentést
kapott, amely szerint Szerbia sajnálattal kö-
zölte Bulgáriával, hogy katonai helyzete nem
engedi meg, hogy a szerb hadsereg zöme a
bolgár hadsereggel egyesüljön. Azok a szerb
katonák, akik a bolgár hadseregnél vannak,

szol a löversenyen, egy hónap alatt két mil-
liód lehet.

Augustenak hízelt e beszéd s elmo-
solyodott.

— Oh, két millió! — Maga nagyon tu-
loz, Clara! Én már azzal is megelégszem, a
mit ma kerestem.

És halkabban hozzátette:

— És szeretnék valamit élvezni is be-
lőle . . .

Clara úgy tett, mintha nem hallaná. Egy
pincér likőröket hozott, de ő nem ivott. Már
a keztyűjét huzta.

— Csak nem akar elmenni még? — kér-
dezte Auguste aggodalmasan.

Ő egyszerűen felelte:

— De igen, kedvesem. Egy kis Louis-le-
Grand-utcabeli barba megyek, ahol Heurte-
bise gróf, a szeretőm vár reám. A megígért
találka szent előttem.

— Ez igazán nagyon kellemetlen! —
mormogta Auguste.

Kissé bátrabb lett e váratlan távozás hi-
rére. Lassanként az a gondolata támadt, hogy
teljessé tegye ezt az estét s Clara ne marad-
jon meg a jó tanácsoknál. De Claranak más
missziója volt. A gálans hölgyeknek is meg-
vannak a maguk könyörületességi kötele-
ségei.

— Ha így elhagy most, akkor mulatni

ott maradnak, mégis Bulgáriának tekintettel
kell lennie a szerb hadsereg nehéz helyzetére,
amely maga is megerősítésre szorul.

A CSATALDZSAI TÖRÖK GYŐZELEM.

Konstantinápoly, nov. 19.

A török csapatok csataldzjai és annas-
selicai győzelmeinek híre nagy örömet kel-
tett a lakosságban. A sajtó lelkes cikkeket
közöl. A szultán a főparancsnoknak szeren-
csekívánatait és az összes csapatoknak üd-
vözetét küldte. A külügyminiszterium Tör-
ökország külföldi képviselőivel tudatta a
török hadsereg győzelmét.

A KONZULOK SORSA.

Bécs, november 19.

A prizrendi és mitrovicai osztrák-ma-
gyar konzulok sorsáról eddig semmi újabb
hír nem érkezett.

A reform. egyházkerület közgyűlése

Elnöki megnyitó. — A lelkesi korpótlék. —
Püspöki jelentés. — Konventi tagok vá-
lasztása.

Magyarország egyik legnagyobb egy-
házkerülete, a tiszántuli református egyház-
kerület, ma délelőtt 9 órakor kezdte meg ren-
des őszi közgyűlését. A közgyűlés elején
gróf Degenfeld József főgondnok mondta el
megnyitó beszédét, mely kiemelkedik az
ilyenkor szokásos megnyitó beszédek szín-
vonalából. Különösen értékes megnyitó be-
szédének az a része, melyben a fölállítandó
egyetemre vonatkozólag tesz értékes kije-
lentéseket. Erről és az ezt követő vitáról la-
punk más helyén emlékezünk meg.

A gyűlés lefolyásáról a következő tudó-
sításunk számol be:

A közgyűlés megnyitása előtt Baltazár
Dezső dr. püspök mély vallásossága, magas
szárnyalásu, tartalmas és nagy költői lendü-
letű imát mondott.

Az elnöki megnyitó.

Ezután gróf Degenfeld József egyházke-
rületi főgondnok mondta el nagyjelentőségű
megnyitó beszédét, melyet az alábbiakban
közlünk:

megyek — mondta. — Igen, bizonyval talál-
lok majd egy kis teremtést, akit nem szere-
tek s akit vacsorálni viszek magammal. —
Érti, Clara, hogy ezt a szép napot nem fe-
jezhetem be egyedül. Egy kis asszonyt, akár-
milyentí akit az utcán találok, magammal
viszek.

Clara felugrott.

— Megőrültél? Hát elfelejtetted, hogy
százezer frank van a zsebedben?

— Nos?

— Nos, meg fognak lopni. Nem vagy te
okos. Az előbb magyaráztam meg neked,
hogy amikor az ember szerencsét csinál, nem
szabad könnyelműsködni.

De Auguste makacsul ismételte:

— Majd csak találok valami asszony-
kát . . .

Clara vállat vont, ezzel akarva kifejezni
a férfiak ostobaságán érzett megvetését. —
Aztán irgalomból, dacára, hogy nem szí-
vesen maradt el a találkáról, így szólt Augus-
tehoz:

— Már látom, hogy magammal kell vin-
nem téged.

De komolyan hozzátette:

— Igen, a lakásomra megyünk, de ki-
zárólag csak azért, hogy be ne csapjon
valaki.

Főtiszteletű és méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Tisztelettel van szerencsém a közgyűlés
megjelent tagjait üdvözölni.

A legutóbbi közgyűlésünk óta egyházke-
rületünket több veszteség érte. A halál által
ért veszteségek közül csak kettőt kívánok ki-
emelni. Az egyik a szatmári egyházmegye
nagyérdemű esperesének: Biky Károly urna-
nak legutóbbi időben történt váratlan halála.
A másik a nagyváradi tanítónőképző fiatal
igazgatójának szintén váratlanul, sok remény-
séget eltemető halála. Az első, t. i. Biky Ká-
roly, hosszú időn keresztül volt úgy is mint
lelkész, úgy is mint esperes, kiváló és buzgó
munkása egyházunknak. A másikhoz csak
reménységet kötöttünk, hiszen alig foglalta
el állását, betegségbe esett, amely halálát
okozta. Méltóztassanak mindkét elhunyt fér-
fiunk emlékét jegyzőkönyvbe venni.

Az egyházi közéletünk terén előfordult
események közül fel kívánom említeni azt,
hogy lelkesi karunk javadalmazásának korpótlék
alapján való rendezése küszöbön áll. Erre
vonatkozólag a kultuszminiszter ur már
egy bizonyos nagyobb összeget fel is vett a
jövő 1913-ik évi költségelíránvzatba. Ezen
összegeből állítólag egy korpótlék már az 1912.
évre is folyósították. Az egyetemes konvent,
a közös protestáns bizottság és egyházunk-
hoz tartozó körök, kiváló és nagy befolyás-
sal bíró férfiak szorgalmának sikerült ezen
eredményt elérni, amely által mégis bizonyos
mértékben ezen régóta méltán türelmetlenül
várt ügy megfelelően intéztetett el.

Itt a főgondnok a debreceni egyetem
ügyéről kezdett szólni, melyet más helyen
közlünk.

A szokásos formások elintézése után
tudomásul vette az egyházkerületi közgyűlés,
hogy az érmelléki egyházmegye Babós Já-
nos drt gondnokká választotta meg. Azonnal
ünnepélyesen beiktatták hivatalába, mikor is
Babós meghatott szavakban fejezte ki kö-
szönetét a beiktatásért.

Tudomásul vette a közgyűlés a tanár- és
tanítóképviselekre beadott szavazatokat fei-
bontó bizottság jegyzőkönyvét és az egyház-
kerületi és tanintézeti képviselők igazolását.

A határozatok.

A közgyűlés az elnöki megnyitó beszé-
dekhez csatlakozó határozatokként kimondta
Biky Károly esperesnek és Böszörményi Gé-
za tanárnak elhunytá fölött fájdalmas meg-
illetődését és részvétét fejezte ki s érdemeit
jegyzőkönyvbe véteti.

A lelkesi korpótlék kivívása körül ki-
fejtett sikeres akciójáért a konventnek, a kö-
zös protestáns bizottságnak s az egyházke-
rület vezérférfiainak köszönetét fejezi ki.

A görögkatolikus püspökség kérdésében
az elnökség elfoglalt álláspontját helyesli s
annak sikeres keresztülvitelért köszönetet
mond.

Végül örömmel veszi tudomásul, hogy a
főiskola javára több adományozás történt, a
melyek közt különösen nagy összegű volt
Horváth Ödön születt Rhédev Johanna
kolozsvári urnó milliós hagyománva.

A püspök imáját és a főgondnok beszé-
dét egész terjedelmében a jegyzőkönyvbe vé-
tetni rendelte.

Baltazár Dezső dr. jelentése.

A püspöki jelentésben fölemlítette a püs-
pök a fontosabb eseményeket, intézkedése-
ket, közigazgatási és statisztikai adatokat. A
jelentés minden részéből látszott az a nagy
gondosság, munkaszeretet, vallásos érzés,
amely Baltazár Dezső drt. jellemzi.

A jelentés szerint előkészület alatt áll az
akadémiai internátus, a Szilágyi-Andaházy-
intézet építése, a diakonissza intézmény léte-
sítésének ügye, amelyek mind sok időt igény-
eltek. A debreceni egyetem ügyében az a
tudat vezette, hogy az áldozatot a magyarság
és a nemzet érdekében kell meghozni, de
egyszersmind az a tudat is, hogy vigyázni
kell az egyház érdekeire is. Társadalmi moz-
galmakban is részt vett, amennyiben a deb-
receni University Extension elnökévé vá-
lasztotta őt a derék, szorgalmas főiskolai ta-

nárkar, am
készül a m

Kilenc

nepségeke

is részt ve

létesítésér

egész társ

temette G

roly szatn

szioi kurz

nevelési e

leban meg

tiszminisz

kérdésébe

rolt föl.

A jel

és egyha

matja.

Meg

venti ren

Rendes t

már, Dáv

Endre, D

lussy Bél

István, K

Elemér,

Szabolcs.

Hatá

latképtel

díjtörvén

felirat tá

Bem

ságokról

a bizotts

tói vissz

tanítói v

A k

tuli ágos

irata ka

többi fe

ad, akko

mazásba

re adan

segélyt

közvetle

Dél

ták meg

K

Sz

bor dr.

kola ti

lemáján

dése az

problem

az elő

nem a

oka?

kezdve

magva

arról.

tiszta

szettu

zött m

való l

lödése

het e

mazn

mind

levő

nak a

a sze

a vá

magv

Tern

ben a

lete

6 óra

közö

term

M

nárkar, amely nagy kedvvel és ambícióval készül a megvalósításra.

Kilenc templomot szentelt föl, amely ünnepeken Degenfeld József gróf főgondnok is részt vett. Sok időt fordított a Kálvineum létesítésére is, amelynek megvalósítására az egész társadalom sietett közreműködni. Eltemette Gergely Antal mezőturi és Biky Károly szatmári lelkészt. Rendezte a belmissziói kurzust és részt vett a református nőnevelési egyesület megalakítása iránt az Orleban megindult mozgalomban. Fölrirt a kultizminiszterhez a helyettesítési költségek kérdésében. Végül statisztikai adatokat sorolt föl.

A konventi tagok.

A jelentést a közgyűlés tudomásul vette és egyhangulag kimondta, hogy azt kinyomatja.

Megejtette ezután a közgyűlés a konventi rendes és póttagokra a választást. — Rendes tagok lettek: Süttő Kálmán, Széll Kálmár, Dávidházy János, Sass Béla dr., György Endre, Dóczy Imre, Baksa Lajos dr., Ujfaluassy Béla, póttagok Görömbey Péter, Sulyok István, Kiss Ferenc, Papp Imre, Domahidy Elemér, Bary József, Karay Sándor, Horthy Szabolcs.

Egyéb ügyek.

Határozatot hoztak a lelkészek szolgálatképtelensége tárgyában és a tanítói nyugdíjtörvény revíziója ügyében kelt nagybányai felirat tárgyában.

Bemutatta a főjegyző a különböző bizottságokról készített kimutatást, kiegészítették a bizottságokat, jelentést tett a lelkészképesítői vizsgát vezető bizottság. Ugy szintén a tanítói vizsgát vezető bizottság.

A közgyűlés kimondta ezután a dunántúli ágostai hitvallású evangélikus kerület átíratá kapcsán, hogy amennyiben az állam a többi felekezeteknek nagyobb államsegélyt ad, akkor a református püspököt is javadalmazásban nagyobb összeg illeti meg. Az erre adandó államsegélyt mint közigazgatási segélyt elvárja a kerület, de nem engedi, hogy közvetlenül a püspök javára adja az állam.

Délután a különböző bizottságok tartották meg üléseiket.

Közoktatás

Szabad Iskola. Szerdán Kovács Gábor dr. egyetemi magántanár, a Szabad Iskola titkára tart előadást az evolúció problémájáról. A társadalmi fejlődés nagy kérdése az, amit ez az előadás felel. Nem az a problema, van-e társadalmi haladás, mert az előadó álláspontján ez nem kérdéses, hanem az, hogy mi a fejlődés és mi ennek az oka? A régi filozófusok, már Heraklitosztól kezdve megsejtették, hogy van evolúció, magvarázták is annak mibenlétét, de arról, hogy mi okozza ezt, még nem bírtak tiszta fogalommal. Csak a modern természettudomány s Darwin fellépése (1859) hozott megfeytést e kérdésben. Darwin a létért való küzdelemben látta a szerves világ fejlődésének okát. Az a kérdés, mennyire lehet ezt az állítást a társadalmi életre alkalmazni? Ezt fogja kifejezni az előadó, aki minden társadalmi fejlődés mögött elrejtve levő oknak és a szociális evolúció motorának a kollektív szükségletet találja. Ennek a szemszögéből vizsgálja a fejlődés tényeit s a város és falu különbségével igyekszik magvarázni e sajátos fogalom mibenlétét. Természetes, hogy megvilágítást talál ebben az előadásban a fejlődés spenceri elmélete és sok más ilv teoria is. Az előadás este 6 órakor kezdődik és bizonyára szép számú közönséget fog vonzani az Ipartestület dísztermébe (Simonffy-utca 1. c. II. em.).

PANASZ egy holttest körül

Nyilatkozik a balmazujvárosi előljáráóság

Pár nap előtt megírtuk, hogy Balmazujváros határában öngyilkos lett egy fiatal ember. A vonat kerekei elé vetette magát, mely darabokra zuzta testét. Ruhája zsebében irásokat találtak s ezekből megállapították, hogy Bozsán Andrásnak hívták. — Majd az előljáráóság, egyik debreceni gazda előadása szerint, anélkül, hogy hozzátartozóit kutatta volna, Balmazujvárosról beszállította a debreceni közoktatóházba, ahol szabályos eljárás után, miután a hulláért senki sem jelentkezett, hivatalból eltemették. A rokonság csak az ujságokból értesült hozzátartozója tragikus sorsáról, Ménes András debreceni gazda, az elhunyt nagybátyja pedig elhatározta, hogy az eljárás hibás közegek ellen feljelentést tesz a rendőrségen. E célból meg is jelent a rendőrkapitányságon, honnan az ügyészségre utasították. Itt azonban flvilágosították, hogy bünygyi felelősség senki részéről sem áll fenn, ha azonban mulasztást látnak a dologban a hatóság részéről, fegyelmi feljelentésnek van helye, melyet az alispánnál kell beadni.

Eddig szolt a tudósítás csaknem szószereint. Ma erre hivatalos cáfolatot kaptunk a balmazujvárosi előljáráóságtól, melyet szintén szószereint adunk le, de nem térhetünk ki annak a megjegyzésnek a leszögezése elől, hogy cikkünk sem rosszakaratu, sem érdes, sem pedig egyoldalú nem volt, mint ezt a cáfolat nekünk amputálni törekszik. Csupán informatív jellegű, melynek alapját részint a debreceni rendőrségtől, részint a kir. ügyészségtől nyertük, amelyet aligha fog az érdemes előljáráóság kevésbé illetékesnek tartani, mint amilyen ő maga ennek a cáfolatnak megtételében. Amelyet mi a legnagyobb jóakarattal fogadunk s nem az „audietur et altera pars“ elvénél fogva adunk le, hanem azért, mert bennünket sohasem az elfogultság, hanem az — igazságérzet vezet minden írásunkban.

A nyilatkozat pedig a következőket tartalmazza:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Becsés lapjukban e hó 14-én egy cikk jelent meg, mely Balmazujváros község elöljáróságát Bozsó András debreceni volt lakos hullájánál követett elöljárását bírálva, az elöljáróságot nagy fokú rosszakaratu hanvagsággal vádolta meg.

Igaz, hogy megvárhatnának az ott kiltásba helyezett fegyelmi elöljárást, de mivel ennek eredménye a nagy közönséggel tudatva nem lesz, már pedig a vád minket a nagy nyilvánosság előtt ért s azt magunkra nézve dehonesztálónak tartjuk, így a száraz tényválás konstatálásával eleve is élet akariuk venni annak a meglehetősen táékozatlanul és kiméletlenül megírt cikknek.

A való tényállás a következő:

1. A Bozsó András hullája körüli nyomozásra a községi elöljáróságnak semmi ingerentia nem volt, abban az ügyészség telefonon adott szóbeli rendelkezésére kizárólag a csendőrség nyomozott s így tehát a

községi elöljáróságot vád ezért nem érheti, hogy a hulla agnoszkálására a lépéseket nem tette meg, amit különben tudomásunk szerint a csendőrség megcselekedett.

2. Bozsó András itt senki nem ismerte s így annál kevésbé lehet igaz a közleménynek ama része, mely arról szól, hogy a községi elöljáróság első perctől kezdve tudta, hogy ki a hulla s a rokonságot még sem értesítette.

3. Bozsó András végig itt feküdt a temető hullaházában s így az Debrecenbe be sem lett szállítva.

4. Bozsó András nem volt eltemethető ismeretlenül a debreceni közoktatóházból, mivel őt e hó 11-én délelőtt a rokonai alispáni engedéllyel tengelyen szállították be Debrecenbe s ott eltemették.

Midőn ezzel a száraz tényeket konstátáljuk, egyben kériük a Tisztelt Szerkesztőséget, hogy máskor közleményeit ne egy oldalú információk alapján, hanem az „audietur et altera pars“ elvénél szem előtt tartásával írja meg s akkor semmi szín alatt ehhez hasonló képtelenségek becsés lapjukban megjelenni nem fognak.

Ezek után is maradtunk

Kelt Balmazujvároson 1912. évi november hó 17-én.

teljes tisztelettel

Kovács Ferenc,
főjegyző.

Csige István,
főbíró.

A Debreceni Vasutas Szövetség gyűlése

A szakcsoportok megalakítása

Végre kezdenek az oly régóta szunyadozó vasutasok ébredezni s érdekeik védelméért, sérelmeik orvoslásáért sorompóba lépni. Az ébredésnek fényes bizonyossága volt az a mozgalmas, pezsgő élet, mely vasárnap, e hó 17-én a vasutas szövetség szakcsoportjainak megalakítása alkalmából a tömeges részvételben megnyilvánult.

A vasutas szolgálat oly sok különböző ágazatra oszlik, hogy azt egy embernek meg tanulni teljes képtelenség, ez teszi szükségessé azt, hogy minden szolgálati ág külön-külön tömörüljön, külön csoportokban, mert csak így lehet a vasutas szolgálat minden ágazatában a sérelmeket orvosolni, az alapos panaszokat előkészítve, azt a szövetség kerületi vezetőségének további tárgyalás és megfelelő intézkedés végett előterjeszteni.

E szakcsoportoknak a vasutas szövetség e lényeges és igen figyelemre méltó szerveinek megalakítása volt napirendre tűzve, az e hó 17-én megtartott választó közgyűlésen. És megnyugvással konstátálhatjuk, hogy a szakcsoportok tisztikarának megválasztása oly tevékeny egyénekre esett, kik tudásukkal, munkálkodásukkal nemcsak a szakbelleik, de általánosan a vasutasok javára fognak dolgozni. Hiszen nagy szükség van a vasutasoknak oly férfiakra, kik nemcsak a kerület érdekeiben bátrak és szókimondók, de az összeség érdekében készek a legnagyobb odaadással fáradozni.

A gyűlést Stéfán László kerületi elnök nyitotta meg s a megnyitás után a szavazatszedő kiildöttségeket megalakítván, a szakcsoportonként való titkos szavazás vette kezdetét, mely a következőket eredményezte:

1. Szakcsoport.

Elnök Nyiri Géza. Jegyző dr. Miller Ottó. Választmányi tagok: Rendesek: Janovits Miklós, Moskovits Imre, Zivuska Andor, Gaál Samu, Tárnok Dezső. Póttagok Triedzik Gábor, Taar Sándor, Kálmánchelyi Lajos, Balogh József, Kovács Kálmán.

Megkezdődött a karácsonyi nagyvásár

LANTOS Csipkeáruházában Sas-u. 4. Tiszta selyem harisnya minden színben, párja 6 korona.

III. Szakcsoport.

Elnök Juhász Gábor. Jegyző Ökrös József. Választmányi rendes tagok: Dobra Miklós, Bereczki János, Páll Albert, London Lajos, Tóth Mihály. Póttagok: II. Papp József, Pocsai Albert, Pető Károly, Miskolczi László, Mester József.

IV. Szakcsoport.

Elnök Nagy Lajos. Jegyző Gruber Jakab. Választmányi rendes tagok: Petró István, Papp József, Veress Lajos, Krupp István, Göblyös Péter. Póttagok: Szilágyi József, Kurucz Lajos, Belányi Gábor, Kolonics Béla, Zöld István.

V. Szakcsoport.

Elnök Bekő Antal. Jegyző Csathó Gyula. Választmányi rendes tagok: Jónás István, Partl Ferenc, Karsai Sándor. Tóth Gyula, Szathmári Ferenc. Póttagok: Papp János, Kaczander Gyula, Bornyi Károly, Viosz Béla, Veres József.

A megválasztottakhoz Stéfán László kerületi elnök buzdító szavakat intézett s a szakcsoportok elnökei megválasztásukat megköszönték. Általános elismerést és eljenzést váltott ki Nyiri Géza, a hivatalnoki szakcsoport új elnökének magvas és tartalmas beszéde, melyet a jelenlevők mindnyájan nagy figyelemmel hallgattak és Nyiri Gézát lelkesen innepelték. Stéfán László elnök a gyűlést ezek után bezárta.

A debreceni egyetem és a tiszántuli egyházkerület

A teológia protestantizmusa érdekében

A ma megnyitott egyházkerületi közgyűlésnek legkiemelkedőbb része volt *Degenfeld* József gróf főgondnoknak megnyitója, a melyben a debreceni egyetemről szólt s az a vita, amely e megnyitó nyomán ugyancsak az egyetem kérdésében indult meg.

A főgondnok és a felszólalók nagyrészenek álláspontja az volt, hogy az egyetem létesítésével nem szabad kárt szenvednie a kalvinizmusnak, amely igazán nagy áldozatot hoz és a teológián a protestantizmusnak érvényesülnie kell.

A közgyűlés e rendkívül érdekes részéről tudósításunk a következő:

Degenfeld József gróf főgondnok megnyitó beszédében az egyetem ügyéről a következőket mondta:

A debreceni egyetemnek az ügye lassan halad csak előre. Ennek oka tulajdonképp az, hogy a mi egyetemünk ügye a pozsonyi egyetemével van összekötve, úgy, hogy a két egyetem: a debreceni és pozsonyi, csak párhuzamosan és lépésről-lépésre haladhat. Természetes, hogy itten a kár inkább minket ér, mert hiszen a mi ügyeink jobban alapul szolgálhatnak az egyetem alakulásának, mint a pozsonyiéi. Az egyetem kérdésében különben főtiszt, püspök ural és a főiskola képviselőivel megjelentünk a kultuszminiszter ur előtt és két kérést terjesztettünk be. Az egyik az volt, hogy miután az egyetemet ugvis csak fokozatosan szándékoznak felállítani, engedje meg, hogy a mi három meglévő fakultásunkat: teológiai, jogi és filozófiai fakultásunkat kiegészítve, egyetemi nivóra emelve, már a jövő tanév kezdetén életbe léptessük. És erre felajánlottuk, hogy miután a főgimnázium a jövő tanév kezdetén átmegy az új épületbe, ideiglenesen a három karnak, valamint a központi hivataloknak átengedjük a szükségelt helyiségeket és egyúttal ezt a terület is az aula és központi hivatalok számára, természetesen úgy, hogy magunk is használhassuk. A másik kérésünk az volt, hogy az eredeti megállapodások alapján a

központi hivatalokat és az aulát magában foglaló központi épület a főiskola közvetlen közelébe helyeztessék, ezzel is kifejezést kívánván adni, hogy az új debreceni egyetemet, mint az ősi főiskola természetes feileményét akarjuk tekinteni.

Méltóztatnak tudni, hogy a mi egyházi és tanügyi ügyeink fokozatos fejlődése mindinkább nagyobb és nagyobb igényeket támaszt a főiskolai és egyházkerületi pénztárral szemben. Mindezen igények a mindannivónk méltánylását érdemlik, de az anyagi eszközöknek korlátolt volta miatt kielégíteni valamennyit nem lehet. Azoknak, akik a főiskola és az egyházkerület pénzügyeivel foglalkoznak, nagy fejtörést okoz, miképen elégítsék ki ezen igényt, hogy fokozatot állapítsanak meg, melyeknek szükséges azonnal való kielégítése s melyek maradhatnak a jövőre. Majd az előterjesztendőkben méltóztatnak meglátni, hogy a főiskolai gazdasági tanács, mint az egyházkerületi pénzügyi bizottság igyekezett a körülményeket mérlegelni és a mennyiben lehetséges volt, azokat kielégíteni.

Még az egyetem dolgával összefüggésben fel kívánom említeni, hogy nekünk nem csekély aggodalmat okozott az, hogy szóba került az új görög nyelvű gör. kat. püspökség székhelyének Debrecenben elhelyezése. Természetesen, ahol a püspökség felállítatik, teológia, papnevelő is állítatik fel és akkor nagyon közel fekiúdt volna a gondolat, hogy a teológiai fakultást bekapcsolják az egyetembe. Azzal az óriási áldozattal, melvet egyházkerületünk hoz a hazafias szempontoknak, akkor, mikor főiskolánk felsőbb tanzakait átengedi az állami egyetemnek, egyáltalában nem nyugodhatnánk bele, hogy ezen új egyetemen, amely — mint mondtam — főiskolánk fejleménye lenne, két különböző felekezetű teológiai fakultás állítatnék. Igen nagy aggodalomra adhat ez okot. A kérdés ugyan egyelőre elintézettnak látszik, amennyiben Debrecen szab. kir. város minden hozzájárulást a gör. kat. püspökséghez megtagadott, de mindamellett résen kell lennünk, mert nem tartom teljesen elintézettnak a dolgot.

E nagy figyelemmel hallgatott szavak után indult meg a vita. Első felszólaló *Sulyok* István esperes volt, aki indítványt tett, hogy bízzák meg az elnökséget az egyetemnek a kollégiumban már az 1913. tanévben való megnyitás lehetőségének szorgalmazásával. Megjegyezte ezután, hogy az egyetem kapcsán több olyan hír van forgalomban, amelyek arról szólnak, hogy a föllátható egyetem nem lesz protestáns jellegű. Sérelmesnek tartotta a harmadik és negyedik egyetem között fönnálló erkölcsi juktimot. — Indítványozta, hogyha ezek a hírek valóknak bizonyulnának, inkább bontsák föl az állammal kötött szerződést és mondjanak le az egyetemről.

Ez indítvány elhangzása után azonnal heves vita indult meg.

Jászi Viktor dr. kérte, hogy a tavalyi őszi közgyűlésen hozott egyhangu határozat alapján követeljük a protestáns egyetem föllállítását. Kifogásolta a harmadik és negyedik egyetem között fönnálló erkölcsi juktimot. Kimondotta, hogy a miniszter a harmadik egyetemre tett előterjesztést és az egyházkerület is a harmadik egyetem föllállítását szavazta meg. Javasolta, hogy az aula a főiskola disztermében helyeztessék el, mert ez az egyetem protestáns színezetét csak kidomborítaná, pénzbe pedig nem kerül. Kifejtette, hogy a *Sulyok* esperes amaz indítványát, a melyben kész lemondani az egyetemről, nem pártolja, mert ezt az ígéretet is, amit eddig kapott az egyház, csak a legnagyobb áldozatok árán tudta megszerezni.

Ferenczy Gyula dr. igyekezett cáfolni *Jászi* álláspontját s csatlakozott a *Sulyok* esperes által tett indítványhoz.

A főgondnok azt is javasolta, hogy a végleges szerződés megírásakor vegyék be a szerződés pontozataiba azokat a tételeket, amelyek föltétlenül biztosítják az egyetem protestáns jellegét. Ő az aula mellé még a központi hivatalokat is a főiskolában kívánja elhelyezni oly kikötéssel, hogy ha nem tartanak azt elég kényelmesnek, építtesse-nek egy új épületet az aulának, de közvetlen a kollégium környékén.

György Endre a *Jászi* Viktor dr. indítványára megjegyezte, hogy az nem jogi, hanem hatalmi alapon áll. Már pedig az egyház az államnak nem dirigálhat. Kifejtette beszédében, hogy az aula elhelyezésének kérdése az ideiglenes szerződésben nem volt érintve, éppen úgy, mint ahogyan a harmadik és negyedik egyetem közötti juktimról sem volt szó, hanem kimondotta, hogy a már kész ideiglenes szerződés pedig éppen arra való, hogy biztosítékul szolgáljon az államnak arra nézve, hogy az új, végleges szerződésben új határozattal hozott pontokat nem fognak beilleszteni. Nem csatlakozott sem a *Jászi*, sem pedig a *Sulyok* indítványához.

Jánosi Zoltán a *Degenfeld* gróf főgondnok indítványához járult hozzá. A kollégium fölládozását óriási áldozatnak tekinti az egyetemért, melyért méltán követelhetik a protestáns jellegű egyetemet. Sérelmesnek tartja Debrecenre nézve, hogy a még teljesen az előmunkálatok szélén álló pozsonyi egyetemért Debrecennek várni kelljen, holott ez már teljesen kész van. Jogosnak tartja azért, hogy az ideiglenes pontjait a végleges szerződésben változtassák. Indítványt tett arra nézve, hogy a mostani jogi tanári kar tagjai, tekintet nélkül arra, hogy van-e egyetemi magántanári képesítése, vagy nincs, ha az még szolgálatképes, vétessék fel az egyetemi tanári karba.

A főgondnok kijelentette, hogy ez szorgalmazva van a miniszternél, de a szerződésben ilyen pont nincs kikötve s nem is követelhető az.

Kovács József polgármester beszédében kifejtette, hogy a kollégium fölládozása nem is volt áldozat, mert az érte cserébe kapott erkölcsi haszon oly nagy, hogy össze sem hasonlítható ezzel. Az egyetem protestáns jellegét ő nem látja veszélyeztetve. Nem egyezett meg véleménye a *Sulyok* véleményével.

Domahidy Elemér főispán nem csatlakozott *Sulyok* azon indítványához, hogy ha veszélyeztetve látják az egyetem protestáns jellegét, inkább mondjanak le róla. Kijelentette, hogy az nincs is veszélyeztetve, mindazonáltal indítványozta, hogy a kötenődő szerződésbe föltétlenül irassék be az a pont, hogy az egyetemen csak protestáns teológiai fakultás állíthatassék fel. A juktimot nem tartja Debrecenre nézve sérelmesnek.

A vita berekesztése után a kerületi közgyűlés a következő határozatot hozta:

A közgyűlés fölkéri és megbizsa az elnökséget, hogy a debreceni egyetem föllátása tárgyában a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel folytatandó tárgyalás alkalmával odahatni sziveskedjék, hogy az egyetemi aula és központi hivatal helyiségek vagy a kollégium épületében, vagy annak közvetlen közelében építtessenek föl, továbbá a miniszter ur által a debreceni és pozsonyi egyetem

felállításáná
tum megs
jelenlegi th
székeit egy
lebbi tanév
minden két
kifejezésér
kapcsolatb
fog szerve
a jövő ta
terjessze b

L Éjeli

A bé
szólításár
balkáni h

Ma e
amelynek
mondják,
és 16. sz
mozgósítj
hadüzene
elkövetet
mény, ho
helyzet é
Szerbián
és Dalmá
szüksége.

A sz
tették, h
teléseit r

A sz
este elő

A t
harcot m
folytatja.

A d
Lucián
hogy a
bár fajla
nak, hűs
rűlmény
a trón in

SZERD
nép
SZERD
bér
CSÜTÖ
(A
PÉNTE
(B
SZOMI
(C
VASÁR
sél
VASÁR
bér

Az
nap sz
kor tar

felállításánál hangsúlyozott erkölcsi junktum megszüntetésével a debreceni főiskola jelenlegi theologiai, jogi és bölcsészeti tanzékeit egyetemi karokká már a legközelebbi tanévben szervezze át, végül, hogy minden kételyt kizárván juttassa a miniszter kifejezésére, hogy a debreceni egyetemmel kapcsolatban csak protestáns theologiai kart fog szervezni és eljárásának eredményéről a jövő tavaszi közgyűlésünkre jelentését terjessze be.

LEGUJABB

Ejjeli telefontudósítás

Bécs, november 19.

A bécsi lapok a hadügyminiszter föl-szólítására a mai napon bejelentették egy balkáni háboru esetére haditudósítóikat.

Budapest, november 19.

Ma este pozitív formában elterjedt a hír, amelynek forrását teljesen megbízhatónak mondják, hogy a 7. temesvári, 15. zágrábi és 16. szerajevói hadtestet szerdán reggel mozgósítják. A mozgósítás oka nem éppen hadüzenet a prizrendei konzullal szemben elkövetett jogtalanságért, hanem az a körülmény, hogy a háboru folytán változott a helyzet és a mozgósításra a monarchiának Szerbiának és Montenegrónak Boszniához és Dalmáciához való közelsége miatt van szüksége.

Belgrád, november 19.

A szerb kormány részéről ma kijelentették, hogy Ausztria-Magyarország követeléseit nem teljesíthetik.

Rieka, november 19.

A szerb és montenegrói csapatok ma este elfoglalták Alessiót.

Konstantinápoly, nov. 19.

A török kormány elhatározta, hogy a harcot most már minden erővel a végletekig folytatja.

Budapest, november 19.

A delegációk mai ülésén Bogdanovits Lucian dr. szerb patriárcha kijelentette, hogy a magyarországi görög keleti szerbek bár fajilag és vallásban rokonai a szerbiaiaknak, hűséggel vannak minden időben és körülmények között Magyarország a haza és a trón iránt.

Színház

HETI MŰSOR:

SZERDA: Délután *Csizmadia mint kísértet*, népies vigjáték. (Ifjusági előadás.)
SZERDA: Este *Tengerész Kató*, operett. (C bérlet.)
CSÜTÖRTÖK: *Hoffmann meséi*, operett. — (A bérlet.)
PÉNTEK: *Brezeda ur*, vigjáték. Ujdonság. (B bérlet.)
SZOMBAT: *Sötét pont*, bohózat. Ujdonság. (C bérlet.)
VASÁRNAP: Délután *Kis gróf*, operett. (Mérésékelt hevéákkal.)
VASÁRNAP: Este *Sötét pont*, bohózat. (Kisbérlet.)

Az Ifjusági előadás iránt, amelyet holnap szerdán, november 20-án délután 3 óra-kor tartanak meg, az ifjuság körében nagy

érdeklődés mutatkozik. Szinre kerül „A csizmadia mint kísértet” Szigeti József népies színműve. A főszerepeket Zilahy Gyula, Székely Gyula, Uti Gizella, Vaida Ilonka, Kemény Laos, Pető Pál, Szászalmi György játszák. A helvárok tetemesen vannak leszállítva. Ülőhely bárhová 70 fillér. Állóhely 30 fillér. Karzat 20 fillér. Jegyek bárki részére is kiszolgáltathatók.

Brezeda ur a Magyar Színház nagyszerű vigjátéka lesz a színház legközelebbi ujdonsága. Csütörtökön lesz a bemutató előadás, amelyben részt vesznek Zilahy Gyula, Vaida Ilonka, Uti Gizella, Szabó Gyula, Aranvosi Nussi, Bérczi Ernő, Szászalmi György.

Sötét pont. Ez a címe ama felette kacagtató bohózatnak, mely szombaton este kerül bemutatásra. Ez előadás alkalmat nyújt a komikusoknak egymással versenvre kelni, mert valamennyinek kitűnő szerepe lesz.

Kérelem a színházi közönséghez. A „Debreceni Szemle” színházi példánvai utóbb olyan nagy kelendőségnek örvendenek, hogy sokszor a színházi jegyszedőknél már a hét utolsó napjain nem lehet kapni. A színházi példánvok korlátlan számban kaphatók azonban a színház előtti utcai elárusítóknál. Nagyon kérik a közönséget, hogy minden ilyen esetben — de általában — a „Szemle” példánvait lehetőleg szíveskedjenek az utcai elárusítóknál beszerezni, akiknél még akkor is fölös számmal lesz lapjuk, mikor a jegyszedőknél már elfogvott s akik erre a kényérkeresetre rá vannak utalva. Tisztelettel a „Debreceni Szemle” szerkesztősege és kiadóhivatala.

HIREK

*

— **A király.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A király ma reggel fél nyolc órakor a királyi vár Szent István kápolnáiban csendes misét hallgatott. Fél tízkor újabb csendes misét mondtak a megboldogult Erzsébet királyné nevenapja alkalmából, amelyen megjelentek az udvar emberei. A király Berchtold Lipót külügyminisztert ma délelőtt kihallgatáson fogadta. Schemua Balázs vezérkari főnök szintén kihallgatáson jelent meg a király előtt. Háromnegyed tizenegy órakor gróf Wenckheim Frigyes özvegyét, Wenckheim Krisztina grófnőt fogadta a király.

— **Erzsébet ünnepelvek.** Ma délelőtt az állami főreáliskola önképző-köre következő műsorral ünnepelte Erzsébet királyné emlékét: 1. Gyászdal. Előadta: az ifjusági énekkar. 2. Elnöki megnívó. Tartotta: Markovits Sándor az önképzőkör elnöke. 3. Erzsébet királyné. Irta: Balla Miklós, szavalta Gyarmathy Miklós VIII. o. t. 4. Ünnepi beszéd. Tartotta: Hartstein István VII. o. t. 5. Hullasatok könyvet. Énekelte: az ifjusági énekkar. 6. Erzsébet. Irta és felolvasta: Reichmann Sándor VIII. o. t. 7. Erzsébet királyné. Irta Saió Sándor, szavalta: Markovits Sándor VIII. o. t. 8. Szózat. Énekelte: az ifjusági énekkar. — A status quo izr. elemi iskolában Erzsébet napját következő műsorral ünnepelte meg: Ünnepi felolvasás tartotta: Falk Antónia tanítónő. Temetés. Sas Ede költeménye. Szavalta: Gelberger Olga VI. o. t. Éji látogatás. Radó A. költeménye. Szavalta Kardos Rózsika IV. o. t. A gödöllői erdő. Pósa L. költeménye. Szavalta Boross Irén IV. o. t. Könyörgés. Énekeltek a növendékek. Nagvasszonvunk halva. Torkos L. költeménye. Szavalta Herskovits M. V. o. t. Erzsébet. Váradi költeménye. Szavalta: Ehrenfeld Olga IV. o. t. A királyné és a virágok. Sas Ede költeménye. Szavalta: Bardóc Rózsika IV. o. t. Hymusz. Énekeltek: a növendékek.

— **Plenáris ülés.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A magyar delegáció ma délelőtt fél-tizenegy órakor gróf Zichy Ágost elnöklésével teljes ülést tartott, melven jelen volt a kormány részéről Lukács László miniszterelnök, gróf Berchtold közös külügyminiszter, Elsőnek Nagy Ferenc szólt föl s hangsúlyozta, hogy a delegáció és a külügyminiszter politikája teljes harmóniában vannak. Bizalommal látják, hogy a külügyminiszter teljes érvényt szerez a monarchia érdekeinek, ezenkívül, a mit mi is óhajtunk. Albánia autonómiájára is szívt helvez. Sainálattal emlékezik meg, hogy az utóbbi időben egyes kedvezőtlen események adódtak elő és hogy az egyik balkáni állam a nemzetközi jog legelemibb kötelesegeit is figyelmen kívül hagyva, Inditványozza, hogy a bizottság fejezze ki bizalmát gróf Berchtold külügyminiszter és politikája iránt. Utána Nagy Laos és Návay Laos beszéltek.

— **Az altiszti kérdés.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma közös konferencia volt a várban, melven a hadügyminiszter, valamint az osztrák és a magyar kormány több tagja vett részt. Tegnap Budapestre érkezett Georgi osztrák honvédelmi miniszter és Zaleski pénzügyminiszter. A közös konferencián az altiszti kérdéstről szóló törvényjavaslatról tárgyaltak és hír szerint sikerült ezt a 2 év óta húzódó kérdést véglegesen megoldani. Ezért már decemberben a parlament elé terjesztik az új törvényjavaslatot.

— **Csütörtöki felolvasó-est.** Az első este hó 21-én, délután 5 órakor kezdődik a román főgimnázium dísztermében. Ennek műsora a következő: 1. Mever. „Oh nézz le égből”. Éneklé a Svetits-intézet tanítónőképzőjének énekkara. 2. Megnívó beszédet mond Lóky Béla dr., a rendező-bizottság elnöke. 3. Beriot: „Phantasia”. 100-ik mű. Hegedűn játsza: Pozorszkv Béla, zongorán kíséri dr. Jóna Kálmán. 4. „A költő”. Irta és felolvassa Schweighoffer János dr. 5. Brahms: „Magyar táncok”. Zongorán négykézre előadják: Sinka Ilona és Paplaj Irma. 6. Apróságot. (Szavalt.) Előadja: Vaida Ilonka. 7. a) Zerkovitz: Pipacsos mezőn. b) Kurutz: Ha meghalok . . . Csak azért szeretnék . . . Éneklé Pávai Boriska. Zongorán kíséri dr. Saszenovits István. 8. Kiss Béla és zenekara zeneszáma. A gazdag és érdekes műsorú este jegyek válthatók Antalffy József könyvkereskedésében, Szent Anna-utca 13. Jegyek ára: 1 korona, 80, 60 és 40 fillér.

— **Román egvetem Aradon.** Aradról táviratozzák: Vasárnap az aradi román szeminárium százéves jubileumát ünnepelték. Pop Csicsó István országgyűlési képviselő azt proponálta, hogy indítsanak mozgalmat egy román egvetem létesítése iránt. Goldis László szerétszéki ülnök hasonló értelemben beszélt s a román egvetem helvéül Aradot jelölte meg.

— **Magyar-Bosnyák központ Debrecenben.** A Magyar-Bosnyák Hercegovinai Gazdasági Központ abból a célból alakult meg, hogy a magyar gazdasági érdekképviseletek egyesített munkával megerősítse és fejlessze a Magyarország és Bosznia közötti gazdasági kapcsolatot, egzenesse az új üzleti összeköttetések utját és támogassa a magyar közgazdasági és közművelődési érdekeknek Boszniában való érvényesülését. A Központ alapszabályai értelmében kiterjeszti működését a vidékre is és az első város, ahol helvi bizottságot alapítunk. Debrecen lesz. Az alakuló ülés e hó 24-én, vasárnap délelőtt fél-tizenegy órakor lesz a debreceni ref. főiskola tanácstermében. Az ülés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnívó. 2. A Magyar-Bosnyák Gazdasági Központ céljainak ismeretése. 3. Határozathozatal a debreceni helvi bizottság ügyrendjének elfogadása és a bizottság megalakulásának kimondása tárgyában. 4. A tisztikar megválasztása. 5. Esetleges indítványok.

— **Tanácskozások a városházán.** Ma délelőtt, majd folytatólagosan délután katonai vegyes bizottság tartott ülést a városházán. A bizottság, amelynek elnöke Szabó Kálmán tanácsnok volt, katonai épületek ügyében tárgyalt.

— **Szerbiába szökött egy magyar főhadnagy.** Ujvidékről táviratozzák: A városban nagy feltűnést keltett egy szerb származású, aktív, közös hadseregbeli főhadnagy, aki Szerbiába való szökése, Bogdanovics Pál, az Ujvidéken állomásozó 6. számú gyalogezred ujvidéki helyőrségének főhadnagya volt, aki Belgrádba szökött és azonnal felvétette magát a szerb hadsereg kötelékébe. A délvidéki szerbség nagy rokonszenvvel nézte a szerb győzelmeket, azonban nem nyilatkozott meg olyan mértékben, hogy a főhadnagy lépését indokoltá tette volna. Ujvidéken azt hiszik, hogy magánokok készítették Bogdanovics főhadnagyt arra, hogy megszőkíék állomásáról és a szerb hadseregbe lépjen.

— **A modern pedagógia.** E címen tartott ma Csurka István ipariskolai igazgató igen magas színvonalú előadást. Rövid kivonata a következő: A pedagógia egyútt változik a világ felfogással. A keresztvén középkorban a nevelés ugyszólván csak a vallás szolgálatában állott. Csak lassan kezdtek tért hódítani a természettudományok, amivel azután az egyházi befolyás is mindinkább gyengült. A jövő iskoláinak teliesen felekezetenek kell lennie. Az iskola feladata az ifjúságot testileg, szellemileg és erkölcsileg kiművelni. Előtérbe kell hozni az azon tantárgyaknak, amelyeknek gyakorlati fontosságuk van s ezzel szemben a klasszikus nyelveket mindinkább redukálni kell. — Elvont tudományok, amilyen pl. a nyelvtan, az elemi és középiskolákba nem valók. Mindent gyakorlati alapon kell tanítani. grammatizálás helyett irodalmi olvasmányok képeznek a nyelvi órák tárgyát. A tornázást is meg kell szabadítani eddigi megkötöttségétől. Rendkívül fontos a nemi felvilágosítás, amely sok bűnt elkerülhet. Az új pedagógiai irányt szolgálják a reformiskolák, ahol lehetőleg szabad ég alatt tanítanak s minden felesleges könyv nélkül mellőznek. A növendékek 10 órát alusznak, 5 órát szellemi, 5 órát testi foglalkozással s 4 órát szórakozással töltenek s mindig egyútt vannak tanáraikkal. Ilven iskolák vannak Angliában, Németországban s Skandináviában. A legelső, ki e kérdéssel foglalkozott egy magyar tanító Göncz Pál volt, aki később államtitkár lett. A kiváló pedagógus rendkívül érdekes előadását nagy tetszéssel fogadták.

Katonai szállítások. A m. kir. budapesti I. honvédkerületi hadbiztossága a következőket közli: 8840—1912. szám. Helyesbítő iv. Az 1912. évi október hó 28-án kelt 8281 szám alatt kiadott „Hirdetmény”-ben a következők törleendő: I. I. alatti táblázatban Jászberény 75 mm. széna. 58 mm. alomszáma. 60 mm. ágyuszalma. 180 mm. kemény tűzifa és 2. Kiskunfélegyháza 120 mm. zab szükséglete. 3. III. 6. pont harmadik bekezdése. Budapest. 1912. évi november hó 13. M. kir. budapesti I. honvéd kerület hadbiztossága.

— **Csődbekerült debreceni gvár vállalat.** A szép kilátások között alakult Neumann Nándor-féle vegyészeti gvár részvénytársaság, a mai rossz pénzügyi viszonyok folytán kénytelen volt feladni üzemét és maga ellen megkérte a csődöt. A passzív mintegy 60 ezer koronára rug. A kir. törvényszék már meg is hozta végzését, a csődöt elrendelte s annak tömeggondnokául Körösvy Kálmán dr. debreceni ügyvédet rendelte ki.

— **A városi bérház építése.** A Piac-utca 26—28. számú bérház-építő bizottsága szerdán délelőtt tartja meg ülését, amelyen a tanácsülésein fölmerült panaszok kerülnek tárgyalás alá.

— **A kávéosok és vendéglősök stb. ipartársulata** holnap csütörtökön délután fél 4 órakor a Dréher sörcsarnok Virág-termeiben ülést tart. A fontos tárgyakra tekintettel pontos megjelenést kér Márkus Jenő elnök.

— **Nagy Occasio** eladás megkezdődött Halmágyi Sámuel fő- és fióküzletében. — Rendkívül olcsó áruk.

— **Sikkasztott a postamesternő.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A postaigazgatóság már régebben figyelemmel kísérte a biai postahivatalt, ahol a postafőnöknőnek, Wilhelm Eleknének a könyvvezetése nem volt a legnagyobb rendben. Dr. Csath Béla postatanácsos többször tartott vizsgálatot Bián, azonban hiába. Nemrégiben újra vizsgálatot tartott dr. Csath és ez a vizsgálat szomorú eredménnyel járt, amennyiben a postatanácsos megállapította, hogy a postamesternő hosszabb idő óta sikkaszt. A részletes vizsgálat folyamán kiderült, hogy a sikkasztott összeg meghaladja a negyvenezer koronát. A postaigazgatóság ezek után feleletést tett a biai járás főszögabiránál, aki elrendelte Wilhelm Elekné és nevelt leánva Rollik Márta letartóztatását. Ez e hónap 16-án történt. Tegnap az ügy átkerült a pestvidéki törvényszék egyik vizsgálóbíróiához, aki az előzetes letartóztatást helybenhagyta. A letartóztatott postamesternő és nevelt leánva tegnap óta a pestvidéki törvényszék fogházában ülnek.

— **Öngyilkos nyomdászleány.** Szatmári Mária 18 éves nyomdászleány, ki a Hoffmann és Kronovitz-féle könyvnyomdában volt alkalmazásban, tegnap délután ismeretlen okok miatt öngyilkossági szándékból marólugot ivott. A mentők sülves belső sérüléseivel a közokórházba szállították, hol pár órai kínlás után meghalt.

— **Halálozások.** A debreceni állami anva-könyvtári hivatalnál folvó hó 18-án délután 4 órától kezdődőleg folvó hó 19-én délután 4 óráig a következő haláleseteket jelentették be: özv. Hegedüs Józsefné Szabó Juliánna ref. 40 éves, Varga Anna ref. 5 hónapos. Bekő János ref. 23 éves, özv. Takács Péterné Varga Erzsébet ref. 60 éves, Kacsári András ref. 8 hónapos, Tolvai Juliánna ref. 23 éves, Kovács József ref. 17 hónapos.

— **Halmágyi fiók-üzletében** Piac-u. 32. (volt Szedlák-ház) a nagy Occasio-eladás megkezdődött.

Debreczeni butorkészítő asztalosok áruzsarnok szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.
11 968 : TELEFON : 968 11
HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálószobák, ebédők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem téveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányú házilag csomózott szmirna szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s előállítási árban bocsátja forgalomba.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Rágalmazási pör egy sajtópör körül. Ez év nyarán Balassa Sándor debreceni hírlapíró sajtópört indított Roskovitz Arthur ügyvancsak debreceni újságíró ellen, melynek folyamán Scholtz Elemér törvényszéki jegyző is kilétt hallgatva tanuként. Tanuvallomása Balassa Sándorra nézve nem volt

előnyös, miért ez lapiában azzal vádolta meg hogy a vallomása alapiául szolgáló jegyző-könyvet egyik hírlapíró bemondása alapián szerkesztette, aki őt céltudatosan félrevezette. Minthogy egy ilven vád a jegyzőt nemcsak a maga intakságában támadja, de hivatali esküinek megszegésével is gyanúsítja, Scholtz Elemér felsőbb hatóságának utasítására rágalmazási pört indított Balassa Sándor ellen, aki bár bocsánatot kért, az esküdtsek mégis bűnösnek mondta ki s a törvényszék 200 korona fő és 60 korona mellékbüntetésre ítélte.

„Henneberg-selyem” csakis ezt vegyen fekete, fehér és színes K 1.35-től méterenként blousok és felöltökre. Bérmentve és már elvámolva a házhoz szállítjuk. Gazdag mintaválasztékot postafordulattal küldünk. Selyemgyár Henneberg, Zürich

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	778 50
Osztály hitel	608—
4 százalékos koronajáradék	84 40
Államvasut	681—
Jelzálogbank	41:50
Rimamurányi	696.75
Salgótarjáni	710—
Közuti vasut	658.25

Irányzat:

Magánleszámítolási kamatláb:

Bécs 5³/₈ %, Berlin 4¹/₈ %, London 4⁵/₁₆ %.

Budapesti gabonátőzsde.

Svare E. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	—
1913. áprillisa	11.96
Róza 1913.	10.62
Zab 1913.	10.87
Tengeri 1913. év május	7.88
augusztusra	—
Tengeri szept.	—
Tengeri	—

Készaru változó.

Drágább lesz a vas. Az osztrák vas-kartell holnap, szerdán ülést fog tartani, melybe bevonja a magyar vasgyárakat is. Az ülés egyetlen tárgya a félvers vasnak 1 koronával való felemelése. Ugy a magyar gyárak, valamint egyes osztrák gyárak ellenzik az amugy is túl magasra felszólított árak további emelését, de tekintve hogy a drágító gyárak többségben vannak, valószínűleg már december 1-én a rudvas és durva lemez ára 1 koronával drágább lesz. Amvi bizonyos, hogy a vasgyárak menete a lehető legjobb — de az is bizonyos, hogy mióta a drágítás folvik, a fogvasztók tartózkodnak a további rendelkezéstől. Egyes gyárak már érzik is ennek hatását és azért idegenkednek a drágítástól.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Lindenfeld Domonkosné Szatmár, Radó Jenő Kaposvár, Lebe Mihály Nyitraháza, Császár József Marosvásárhely, Komáry E. Ferencné Zenta, Gulvás Gyula Kaposvár, Mosonvi Károly Mezőhegyes, Szilariu és Morain Petroszén. Kestén Miklós Kérecen, Korn Béla Budapest, Erdélyi János Nyiregyháza.

Ingatlanok forgalma.

Szabó István veszi Nagy Sándor és neje Harangi Juliánától uiosztású szántóföldjét 2800 koronáért.

Szanyi Péter veszi Czinege Mátétól egyeki házat 1500 koronáért.

Prényi Lajos és neje Reszler Margit veszi Erdei János és neje Orosz Teréziától nyirmartonfalvai ingatlant 560 koronáért.

Hüse Sándor és neje Kecskés Zsófia veszik Takács Mihály és neje Olajos Erzsébettől sámsoni házat 800 koronáért.

Kiskoru Fogarassi János veszi Kovács Istvánné Fogarasi Juliánától Tégláskerti 300 négyszögöl területű ingatlant 3761 koronáért.

Reg

A c

For

Mindez oldhatatlan.

Egyetlen nyosságban az én most egyenes tilárthatom r

Csak bármilyen hogy ne hogy Gabrjenek ki be

Amint sorban haz elé, az amint hanglakivel.

Az ör többi időnyaival, hnapimányaiba, a figyelmezőben a váncsi volennyire ki nyitottam lopózva kkat hallott don talált nem máss aki lefogla Singh, a b

Ott ü éppen val teriesztés bütykém kkat, mig fel az arc tatkozott

Ugy már néha lettük, vagvok,

D

Ujdo Astra-Kapillats

Regény-csarnok. A cloomberi titok.

Irta: CONAN DOYLE.

Fordította: Szebenvei József.

(Folytatás.)

Mindez egy tökéletes talány volt. — megoldhatatlan, megmagyarázhatatlan talány.

Egyetlen dolog állt előttem pusztá bizonyosságban; hogy a helyzet mai állapotában, az én mostani ügyismeretemmel és a tábornok egyenes tiltakozásával szemben én most nem árthatom magamat a dologba.

Csak várhattam és imádkozhattam, hogy bármi legyen is az a veszély, muliék el és hogy ne érintse azokat, akiket szeretek és hogy Gabriel és a bátyja bántatlanul kerüljenek ki belőle.

Amint így elgondolkozva lépkedtem a faszorban hazafelé és odaértem a házuk kapuja elé, az apám hangja ütötte meg a fületem, amint hangos, izgatott hangon beszélgetett valakivel.

Az öreg ur annyira el volt foglalva az utóbbi időben a maga keleti nyelvtanulmányaival, hogy teljesen elhanyagolta a rendes napi munkáját és úgy elmerült a tanulmányaiába, hogy valósággal nehéz volt elvonni a figyelmét bármily más tárgyra is. ami napközben a családi ügyeinkben előadódott. váncsi voltam megtudni, mi lehetett az, ami ennyire kihozta a rendes sódrából: lassan kinyitottam a kaput és a bokrok mögött szinte lopózva közeledtem arafelé. amerről a hangokat hallottam. Nagy meglepetésemre egy padon találtam ülve az öreg urat, még pedig nem mással, mint azzal a bizonyos emberrel, aki lefoglalta volt éppen a gondolataimat, Ram Singh, a buddhista pap.

Ott ültek a kerti padon és a keleti ember éppen valami nagyon súlyos természetű előterjesztést tehetet az öreg urnak, mert a kezei bütykéin számlálgatta az indokokat és pontokat, míg az apám két kezét tiltakozva emelte fel az arca elé és hangosan tiltakozott és vitakozott vele.

Ugy el voltak merülve a vitában, hogy már néhány percig állhattam közvetlen mellettük, mikor észrevették, hogy én is ott vagvok.

(Folyt. köv.)

Az eredeti jelzés

Dralle's ILLUSION
a világítótoronyban.
A virágosópp alkohol nélkül
A csálódásig természetes virágillat

Ujdonság!

Astra-Illusió. Csodás, erős divatillatszer K 5—
Kapható a gyógyszerárakban, drogériákban, illatszerkereskedésekben és fodrászüzletekben.

Georg Dralle, Bodenbach a. E.

Gyöngyvirág, rózsá,
orgonavirág K 4—
Ibolya K 5—
Egy sze es.

Vigyázz! Rékre festett kirakat. Vigyázz!

Karácsonyra nagy árleszállítás!

Mindenkinek érdeke, hogy most üzletemet, ebben a rossz pénzvizonyokban fölkeresse, mert aki nálam vesz, sokat takarít meg. Igen sok áru érkezett a karácsonyi árusításra minden áruból.
Kérem a kirakatokat megtekinteni!

1 mtr 120 c. széles kosztüm szövet mtr most — kor. 72 fill.
1 mtr francia grenadin bordürrel is 1 kor. 10 fill.
1 mtr bársony több színben most 1 kor. 20 fill.
1 drb selyem schál igen szép 2 kor. 10 fill.
1 drb gazé selyem schál igen divatos 2 kor. 60 fill.
1 mtr selyem batiszt ujdonság — kor. 34 fill.
1 drb gallérvédő most csak — kor. 40 fill.
1 drb gallérvédő selyem sok színb. 1 kor. 20 fill.
1 drb női ing finom sifonból csak 1 kor. 36 fill.

1 drb gyermekruha szép kivitel 1 kor. 36 fill.
1 mtr selyem minden szín — kor. 90 fill.
140 c. széles kosztümkelme minden szín- és kivitelben meglepő árban.
1 drb vattás paplan 1 személyes 4 kor. 20 fill.
1 mtr barchet, flanel 75 c. széles — kor. 36 fill.
Diszek, csipkék, **szőnyegok**, függönyök, **kötönyek**, **harisnyák**, **bolerok**, hencser takarók, **blouse kelmek**, tricok, schál kendők, **vásznak**, **zefirok** mind meglepő jutányos árban.

Ifj. Molnár Lukács

Kossuth- és Batthyány-utca sarok, a színházzal szemben.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

BUTOR!

Telephón 377. és 484. sz.

Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menyasszonyi kelegyek óriási választékban.

Varga József

Debreczen, Piac-utca 44. szám az udvarban.

Ujonnán átalakítva

Wien Hotel de l'Europe Wien

II., Asperngasse, Praterstrasse.

120 szoba és szalon Felvonó, fürdők, villamos világítás. Semmiféle külön Minden kényelem. díjazás. Központi fűtés. Mérsékelt árak.

Nem végkiárulás! Nem csódból vett régi árak! Hanem

szép, friss divatos dolgok nagy választékban

Gyönyörű flanel bluzok K 1 50-től
Posztó bluzok, minden színben K 2 50 „
Csipke bluzok K 3 — „
Selyem bluzok, minden színben K 6 — „
Bársony bluzok, remek fagon K 6 — „
Pongyolák K 5 — „
Barchet gyermekruhák K 1 50 „
Szövet és posztó gyermekruhák minden nagyságban K 2 50 „

!! Leánykabátokban nagy választék !!
Partieban vett valódi szőrmeárak.

Mindenféle pipere-, rövidárak, bélések, selymek, uri, női fehérműek és divatickek. Szövet, barchet, pouplin különlegességek. Gyönyörű selyem nyak-kendők 70 fillértől. 1 pár szarvas- és glasse-börkeztű 1 80 K. Harisnyakülönlegességekből óriási választék.

REICHMANN DIVATÁRUHÁZA

Piac-utca 85. szám. Royal szállodával szemben.

Gyomorgörcs, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkitünőbb háziszere a

Hollandi

Gyomoreseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

Simonffy- utoza 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utoza 6.
GÜZMÖS.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbizások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utoza 35.	Vegy-tisztító.	Verbóczy- utoza 14.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szögig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választékosan csatolni.

Levelezés

Férjket keresnek: gazdag délamerikai fiatal özvegy, 24 éves orosz k. a. 50,000 rubel vagyonnal, néhány bécsi és magyar hölgy 50 200,000 korona vagyonnal, 22 éves német árva lány 400,000 márka vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy és özvegy. Komoly szándéku uraknak (vagyon, vallás, foglalkozás mellékes) díjtalan felvilágosítást ad: **Schlesinger, Berlin 18.**

Allást keres

Cimbalom tanárnő magán órákat vállal. Cim leadandó kiadóhivatalban.

Allást kap

Nagy ösmerelességgel bíró egyének szép jövedelemre tehetnek szert előkelő vállalatnál. Ajánlatokat a referentiák megjelölésével a kiadóhivatal továbbít »Fix fizetés« jellegére.

Lakás

Azonnal kiadó Hatvan-utca 28. szám alatt kétszobás teljesen modern udvari lakás.

Lakás-Telkek

Eladó ház. Derecskén a főtéren egy három szobás, üvegezett előszoba, fürdőszoba, konyha, spájz, nyitott folyosó és pincéből álló modern külsővel ellátott ház elköltözés miatt azonnal eladó. A vételhez elegendő 7000 korona készpénz. Cim a kiadóhivatalban.

Különféle

Faj rózsaburgonya, tartós árú, kapható kicsinyben és nagyban a Deutsch-féle üzletekben.

30 éve fennálló üzletben legújabb férfi kalsapok, kötött női, gyermek-kabátok, és sapkák, keztük, lábszárvédők, alsó tricott és gallérvédők alkalmi árban Schwarz M. L.-nél Piac-u. 52.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászón, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Vizvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jótállás mellett. — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi iókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Ha szándékszik pénzt takarítani, úgy olvassa el e hirdetést. Gyermek cipők 20/25 tartós, téli bélés 2 kor. 40. Gyermek cipők 26/28 tartós, téli bélés 3 kor. Fiu és leány cipők 29/34 tartós, téli bélés 4 kor. Fiu csizma 4 kor. 40.-től feljebb. Fiu ruha 4 kor. 40.-től feljebb. A legtartósabb **férfi női** cipők nagy választékban. Kalapok, sapkák és férfi divat cikkek nagyon olcsón **Klein Izsó** nál, Csapó-u. 18

Nézzé meg a

Donogán és Somossy feltűnést keltő kirakatait.

Debreczen, Kistemplombazár.

2140 - 1912. v. k. szám.

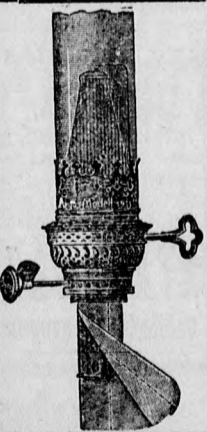
Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 2524/3—1912. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Tihanyi László részére 285 kor. 27 fill. tőke és az eddig összesen 122 kor. 50 fill. perkoltság erejéig 1912. évi június hó 26 án bíróság le- és felúfoglalt és 900 koronára becsült írógép és butorokból álló ingóságok **1912. évi november hó 22-én délelőtt 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Piac-u. 71. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Megjegyzetetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1912. évi október hó 27-én.

Olah Géza, bírói kiküldött.

Mindenütt izzófény! (Pótolja a szénázt és a villamos világítást.)
Mindenütt kápráztató fényes világosság!

Petroleum-izzófény-égő
„ARGUS“

Modell 1911.

Aranyérmek: Páris, London.

Az 1911-es modellel végre sikerült egy égőt előállítanunk, amely az összes követelményeknek megfelel. Ez a legköltségtesebb és egyetlenegy más rendszer még csak meg sem közelíti. Azonnal ég, szagtalan, olyan világos, mint a legszesez, egy liter 15-18 óráig ég.

Könnyebben kezelhető, mint a közönséges lámpa. **Mindenütt alkalmazható**, csak a mendence csavarnyilásának átmérője közlendő. Ara hálóval és lámpaüveggel **7.50 korona**. Pót-izzótest **50 f.** Pót-lámpaüveg **40 f.** Az összes rendszerű izzótestek saját gyártása. Árjegyzéket világítási cikkekéről, petroleum-kályhákáról és újdonságokról ingyen és bérmentve. Fizetőképes képviselők és kereskedők kerestetnek.

GASLÜHLICHT-INDUSTRIE, Hauptdepot: **Josef Hirsch**
Wien, VIII., Kochgasse 3.

PALMA

a valódi
KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA,
MINŐSÉGE: ARANY

Friedmann Sámuel

bádogos és vízvezeték-szerelő

„mühelyét áthelyezte:“

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

„Kossuth Lajos“ gyógyszerész és vegyészeti laboratórium

DEBRECZEN, PIAC-U. 30. KORZÓ.

Csak Dr. Szelényi Lajos tejcrémje a legjobb arc- és ké finomító. Vegye meg!

Droguista árucikkek droguista árban, legnagyobb raktár francia, angol, amerikai illatszerekben és kosmetikai cikkekben.
Telefon 5-95.

Dr. Szelényi Arpád, gyógyszerész.

Szives tudomásul!

A karácsonyi vásár

Szabó Lajos Fiai

cégnél

női divatszövetekből, selymekből, velezből, és kartonokból
:: mindenféle kendőkből ::

tetemesen

leszállított árak mellett

megkezdődött.

BAJOR IGNACZ
BUDAPEST
ÉPÍTKEZÉSI VASANYAGOK ÉS GÉPEK RAKTÁRA
TELEFON: 14-37

Budapest, V., Szemere-u. 20.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 40. a főpostával szemben.